

Addendum bijzondere kwaliteitskenmerken

12 juli 2006

Addendum bijzondere kwaliteitskenmerken bij ‘Accreditatiekader voor bestaande opleidingen hoger onderwijs’

3. Bijzondere kwaliteitskenmerken

Accreditatie is gericht op de basiskwaliteit. Daarbij wordt de instelling beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader uit hoofdstuk 2. Om een instelling de gelegenheid te geven zich te profileren kan de instelling daarnaast de NVAO verzoeken om een oordeel te geven over bijzondere kenmerken van kwaliteit. Dit kan leiden tot een aantekening in het accreditatierapport dat daadwerkelijk sprake is van bijzondere kenmerken. Het oordeel over bijzondere kwaliteitskenmerken heeft geen invloed op het accreditatiebesluit van de NVAO.

Het onderwerp bijzondere kwaliteitskenmerken is opgedeeld in twee aspecten: het onderwerp *bijzondere kenmerken* en het kwaliteitscriterium *bijzondere kwaliteit*.

3.a. Bijzondere kenmerken

De uitgangspunten bij de beoordeling van een bijzonder kenmerk zijn:

1. De VBI's toetsen een bijzonder kenmerk volgens het 'Accreditatiekader voor bestaande opleidingen hoger onderwijs'. De VBI's beoordelen hierbij of een opleiding met een bijzonder kenmerk waarmaakt wat ze belooft.
2. De VBI's stellen hiertoe in samenspraak met de opleiding vast aan welke facetten precies aandacht zal worden besteed bij de beoordeling. De NVAO legt hierbij alleen een aantal criteria vast (zie hiervoor de uitwerking bij het facet 'concretisering').
3. De noodzakelijke vergelijking met andere relevante opleidingen wordt uitgevoerd door de opleiding zelf.
4. De samenstelling van de VBI-panelen is adequaat met het oog op de beoordeling van het bijzonder kenmerk.
5. De rol van de NVAO beperkt zich tot het valideren van de systematiek en/of methodiek.

Bij de beoordeling van de bijzondere kenmerken wordt uitgegaan van de facetten 'concretisering' en 'onderscheidend karakter'. Onder deze facetten is een *gecursiveerde* uitwerking en/of toelichting opgenomen.

De bijzondere kenmerken moeten voldoen aan de volgende criteria:

Facetten	Criteria
Concretisering	De gevolgen van het kenmerk voor de kwaliteit van het onderwijs (instroom, onderwijsprogramma, onderwijsproces, output, voorzieningen, kwaliteit staf) zijn geoperationaliseerd
<i>Uitwerking:</i>	<i>De gevolgen van het bijzondere kenmerk voor het onderwijs zijn in beginsel geoperationaliseerd in de doelstellingen van de opleiding, het programma en de resultaten. Indien relevant is het kenmerk tevens geoperationaliseerd in de inzet van personeel, de voorzieningen en de interne kwaliteitszorg.</i>
<i>Toelichting:</i>	<i>In het VBI-rapport moet de operationalisering van het bijzondere kenmerk in beginsel aangetoond worden voor de onderwerpen doelstellingen opleiding, programma en resultaten. Daartoe moet er een concrete en afgeronde beoordeling van het bijzondere kenmerk voor deze onderwerpen opgenomen zijn. Hierbij volstaat het om alleen de relevante facetten mee te nemen in de beoordeling van het bijzondere kenmerk. De VBI geeft hierbij aan welke facetten waarom relevant geacht worden. Indien een bijzonder kenmerk inhoudelijke samenhang vertoont met een of meer andere onderwerpen van het accreditatiekader, dan moet ook hiervoor een concrete en afgeronde beoordeling van het kenmerk opgenomen zijn.</i>
Onderscheidend karakter	Het kenmerk is onderscheidend voor de opleiding in relatie tot relevante opleidingen in het Nederlandse hoger onderwijs
<i>Uitwerking:</i>	<i>De VBI stelt vast of de opleiding in voldoende mate heeft aangetoond dat het bijzondere kenmerk een onderscheidend, maar niet noodzakelijk uniek, karakter heeft ten opzichte van relevante opleidingen in het Nederlandse hoger onderwijs.</i>
<i>Toelichting:</i>	<i>Onder relevante opleidingen worden opleidingen verstaan die inhoudelijk of procesmatig relevant zijn voor het gekozen bijzondere kenmerk.</i>

3.b. Bijzondere kwaliteit

De uitgangspunten bij de beoordeling van bijzondere kwaliteit zijn:

1. De NVAO kent bijzondere kwaliteit toe aan een facet wanneer dit een excellent scoort.
2. De VBI's beoordelen de excellentie.
3. De opleiding vraagt de beoordeling van de excellentie vooraf aan bij de VBI.
4. De opleiding toont zelf aan op grond van welke feiten excellentie aan de orde is.
5. De NVAO en de VBI's hanteren onderstaande definitie van excellent.

Bij de beoordeling van de bijzondere kwaliteit wordt uitgegaan van het facet kwaliteit. Onder dit facet zijn een *gecursiveerde* uitwerking, definitie en toelichting opgenomen. De bijzondere kwaliteit moet voldoen aan de volgende criterium:

Facet	Criterium
Kwaliteit	Het kenmerk leidt tot een bijzondere kwaliteit van de opleiding
<i>Uitwerking:</i>	<i>De NVAO stelt bijzondere kwaliteit gelijk met het toekennen van excellentie op een bepaald facet van het 'Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs'.</i>
<i>Definitie excellent:</i>	<i>Er is sprake van de score excellent wanneer een opleiding op het betreffende facet een voorbeeldfunctie vervult voor andere relevante opleidingen (zo mogelijk in internationaal perspectief).</i>
<i>Toelichting:</i>	<i>De VBI stelt vast of de opleiding voor alle criteria binnen het betreffende facet overtuigend heeft aangetoond, bijvoorbeeld via een (internationale) vergelijking met een set relevante opleidingen, dat de kwaliteit van dit kenmerk ver uitstijgt boven de gangbare praktijk bij relevante andere opleidingen. Onder relevante opleidingen worden opleidingen verstaan die inhoudelijk of procesmatig relevant zijn voor het betreffende facet.</i>
Differentiatie en Profilering	Het kenmerk levert een betekenisvolle bijdrage aan de differentiatie en profilering in het hoger onderwijs
<i>Toelichting:</i>	<i>Dit facet overlapt met het facet 'onderscheidend karakter' en behoeft geen aparte aandacht van de opleiding of de VBI ten behoeve van de beoordeling van een bijzonder kenmerk of bijzondere kwaliteit.</i>